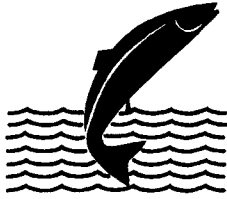


Alþingi
Erindi nr. Þ 130/1513
komudagur 24.3.2004



VEIÐIMÁLASTOFNUN

Veiðinýting • Lífríki í ám og vötnum • Rannsóknir • Ráðgjöf

Reykjavík 23. mars 2003.

**Nefndasvið Alþingis,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík**

Efni: Frumvarp til lag um verndun Mývatns og Laxár í Suður-Þingeyjarsýslu 564. mál.

Inngangur:

Almennt skiptir verndun Mývatns og Laxár miklu bæði frá sjónarmiði náttúruverndar og nýtingar. Frá sjónarmiði náttúruverndar er um að ræða svið líffræði, jarðfræði, náttúruminja og fornleifa. Nýtinga fugla og fiska hefur verið samofin búsetu við Mývatn og Laxá frá landnámi sbr. niðurstöður fornleifa og sagna. Silungsveiði var einn af veigamestu þáttum búsetu við Mývatn þótt silungsveiði nú sé ekki nema svipur hjá sjón og hefur því gengið á hefðbundna nýtingu hlunninda bænda við vatnið, sem hér á landi hefur hvergi hefur haldist jafn mikil og lengi.

Á síðustu áratugum hefur nýting veiði í Laxá einkum verið til sportveiða en slíkar veiðar skila veiðiréttarhöfum margföldum þeim tekjum sem afli myndi skila á markaði. Veiðiréttur fylgir landi og veiðiréttarhafar í flestum tilfellum bændur. Tekjur af veiði eru veita fjármagns frá þéttbýli til dreifbýlis auk þeirra tekna gjaldeyris sem hinir fjölmörgu erlendu veiðimenn skilja eftir sig.

Um er að ræða stangveiði á staðbundnum urriða í Laxá frá Mývatni að Brúafossum. Á efri hluta Laxár í Aðaldal er um að ræða veiði einkum á staðbundnum urriða auk þess sem þar er nokkur laxveiði sem eykst eftir því sem neðar dregur en Laxá í Aðaldal er rómuð fyrir veiði. Lax og silungsveiði er einnig í hliðarám Laxár, Mýrarkvísl og Reykjadalssá. Undirstaða nýtingar þeirra verðmæta sem hér um ræðir er að hún sé sjálfbær, ekki sé tekið meira en það sem stofnarnir þola og nægilegt skilið eftir til hrygningar. Frumforsenda þess að lífríki geti þrífist er að umhverfið sé ómengað og að mannlegar athafnir valdi ekki röskun.

Fjölbreytni og náttúrufergurð Mývatns og Laxár eru aðdráttarafl hinna fjölmörgu ferðamanna sem svæðið sækja heim. Þetta er fyrst of fremst sú náttúruauðlind sem svæðið býr yfir. Í verndun þess liggur ábyrgð þeirra sem með fara.

Það lagafrumvarp sem hér er fram lagt koma í framhaldi af eldri lögum sem sett voru í kjölfar Mývatnsdeilunnar svokölluðu. Áður hafði frumvarp sama efnis verið kynnt og Veiðimálastofnun gefið um það umsögn. Tekið hefur verið tillit til sumra þeirra atriða.

Frumvarpið

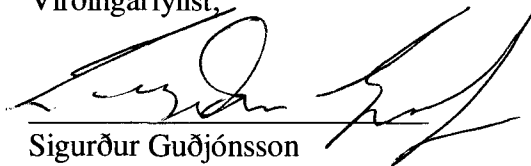
Brýnt er að litið sé til alls vatnasviðsins við gerð náttúrverndaráætlunar því það sem á það fellur mun fyrr eða síðar berast í vatn og þaðan áfram niður vatnakerfið og til sjávar.

Fram kemur að friðlýsing landsvæða er tímafrek. Það eru enn fremur rök í þá veru að hafa friðlýst svæði sem hluta af verndarsvæði Mývatns og Laxár.

Margt í frumvarpinu er til bóta og stjórnsýsla á svæðinu er einfölduð og gerð skilvirkari. Þá er til mikilla bóta að gera rannsóknarstöðina óháðari stjórnsýslu og getur hún betur sinnt hlutverki sínu við rannsóknir.

Þá er ljóst að ekki eru menn á eitt sáttir varðandi bráðbirgðaákvæði varðandi hækkun á stíflu við Laxárvirkjun. Best væri að reynt yrði að ná sáttum í því efni og þá einnig og ekki síst heima í héraði, fremur en að leysa það með lagasetningu. Ljóst er að sandur í botni Laxár er til vandræða fyrir lífríki hennar. Tvennt er til ráða, annað að hefta sandburð í ána og hitt er að áin nái að hreinsa sig af sandi. Það gerði hún áður í vetrarflóðum sem til urðu er klakastíflur brustu, en þetta er nú að nokkru heft. Þessa þætti þarf að skoða og leita lausna.

Virðingarfyllst,



Sigurður Guðjónsson
Veiðimálastofnun
Vagnhöfða 7
110 Reykjavík